

Prebivavci teh vasi bi zamogli od pridelkov lepiga polja živeti, ako bi naš kraj ne imel sledečih škodljivcev.

1. Na desni strani našiga kraja stoji „Velka-gora“, njeni začetki je pri Blokah in se od nas po Kovečkim iztegne do Horvaškiga. Ona nam napravi večkratne viharje, pozno merzlo spomlad in zgodno zimo; in s tem brani kmetu dvojne setve imeti. Tega škodljivca, se vé, da nam ni moč odstraniti.

2. Pritekó v naš nar nižji kraj vse vode Ribniške doline, one imajo po našim polju svoje struge in že od več let neizstrebijene rupe ali jame, po katerih pod zemljo tekó. Al ob povodnjih lete rupe ne morejo vse vode požerati, zato se voda večkrat po našim polju jezru enaka razprostere, v kateri večkrat spomladi ali jeseni žita potonejo, in tako slabo letino naredé. Tega škodljivca bi zamogle pridne roke združenih sosedov pregnati.

3. Ker so v naših krajih goste in velike vasi, pride brez števila veliko beračev od meje Horvaške iz Kovečja, Čiškiča, Krasa in od več drugih krajev, kateri so tako silni, da jim zavolj nadlegovanja vsakdo kaj maliga dati mora, in ker taci večidel za delo še dobrih, nepotrebnih škodljivcev večkrat na dan po 30 pride, kmet po malim veliko izdá. Ta nadloga bi se dala le tako odverniti, kakor so nam „Novice“ že od več krajev povedale, da berači, kadar pridejo, morajo delati na polji itd. in le kdor dela, kaj dobi.

4. Za tukajšne potrebe bi bili štirje oštirji (kerčmarji) prav zadosti, pa jih je celó štirinajst. Vsi bi radi obogateli in zato ubožiga kmeta k sebi vabijo, mu kar morejo piti posilijo in ko ga z vinom ali pa z žganjem omamijo, ga hvalijo, da le kaj več od njega skupijo. Tudi obilni kerčmarji so škodljivci našiga kraja. Te nadloge odverniti pa menda, kakor skušnje povsod kažejo, nikjer ne morejo!!

V našim kraji tedaj kmet od samiga poljskiga pridelka živeti ne more; on se pečati mora z lončarijo; lončarsko posodo prodajajo po Dolenskim, Primorskim, po Krasu, Istrijskim in celó po Laškim. Eni zmed tukajšnih kmetov se pečajo s konjsko kupčijo in tem se reče „kobilariji“; oni skuplujejo konje na Horvaškim, Ogerskim in Štajarskim, ženejo jih na Laško in jih po vsih krajih Laške dežele, celó na Sardinskim in Romanskim prodajajo. Veliko naših kmetov se po svetu pri svojih kupčijah tako razvadi, posebno kadar jim kupčija prav ne gré, da v dolgove zabredejo in marsikdo na toben pride. In to je tudi nadloga.

Iz Ljubljane. Po postavi bi bil imel biti veliki zbor kmetijske družbe ti teden; glavni odbor paje prenesel zbor na prihodnji teden (10. majnika) zavolj duhovnih gospodov, ki ti teden bi se ne bili mogli zbora vdeležiti. Prihodnji ponedeljek (9. maja) dopoldne je na družbenem vértu na Poljanah očitno izpraševanje učencov kmetijskih šol, h kateremu zamore vsak prijatelj kmetijstva poslušati priti. — Namesto umerlega učitelja Kapus-a za 3. razred Ljublj. ljudske šole je izvoljen g. Miha Putre, bivši učitelj v Idrii. — Gosp. dr. Klun bo po sporočilu zgodovinskega društva spisal „spomenik zvestobe Krajncov v letu 1853“.

Novičar iz mnogih krajev.

Važno novico ravno zvemo, da je nek veljaven mož c. k. ministerstvu notranjih oprav nasvét predložil za rejo nekih posebnih gojzdnih drevés, katerih sad zamore v žganjo-fabrikah popolnoma nadomestovati krompir. Ako je kaj na tem, bo dobiček velik za kmetijstvo in gojzdnarstvo; zato smo radovedni: kaj več slišati o ti

važni novici. — Pot, kodar ima železnica skozi Koroško iti, še ni določena. — Knez Černogorski se je poklonil na Dunaji Njih veličanstvu in Njegovim starišem, obiskal je tudi nekatere g. ministre; danes (v sredo) ali jutro se bo nek povernul domú. Čuje se, da tudi avstrijska vlada bo Černogoro za samostojno in neodvisno od Turčije spoznala, in govori se, da knez misli v spomin Petra I. vladika Černogorskega, ki je slavno nadvladal Mahmudpašu Busatliju, osnovati red sv. Petra, in častne znamenja tega reda na Dunaji delati dati. Ker Černogora dozda nobenih dohodkov nima, je nek od ruskega cara dobila milion forintov srebra, da vredi svoje notranje oprave. — Na Dunaji so fabrike v veliki zadregi, ker kupca manjka. — V Taboru na Českem je prenočilo 26. aprila 16 družin z 51 osebami, ki grejo sreče iskat v Ameriko; po jeziku in noši so nek bili Štajarci. Da ne bi se kesali! — Iz Milana zvemo, da 27. aprila so murve še celó malo zelenele; in da se zato kupci nočejo prehiteti o sklepanju pogodb. — Nekdo na Šleskem je našel papir iz lesa delati, in seer posebno iz smrekovega, pa tudi iz lipovega, jelknega itd.; les se naj prvo v stopah dobro raztolče, da je kaši podoben. Znajdenik že izdeluje tak papir, ki je seer dober kup, pa zlo kerhljiv. Bog ne daj, da bi še ta nesreča gojzde zadela, ker že tako povsod lesa pomanjkuje. — V Carigradu je vse mirno; nar več se zde govori od božjega groba: kdo bo ondi več pravice zadobil. Rusu je iz političnega ozira sila veliko na tem ležeče, da postane ondi gospodar, — cesar Napoleon pa nek tudi svojo terdi in pravi: da po nobeni ceni ne odstopi; kako se bo tedaj ti klobčiči zmotali, še nihče ne vé. Turška vlada se natihome za vojsko orožuje. — Cesarico francosko je nesreča splava (abortus) zadela.

Cesar Karl VI.,

*Oče krajnskim cestam. *)*

Porzini *) nasproti
Kerk *) glavo molí,
Po suhim ga poti
Ne b' obšel tri dni.

Na cel'mu otoku
Ni vidit vozá,
Nobenimu potoku
Hrib teka ne dá.

Po skalah gredejo
Konjiči počas,
Mehove nesejo
Zont *) v Kerčana *) vas.

Tak dedi nam bili
Pred stotino let,
Tovori nosili
Brus, vino, sol, med.

Jel Karel na Krajskem
Oživljat' kupce,
Na Kraljevičanskem *)
Zidati dvor če.

Gorata dežela
Tri ceste dobó,
Verh Tersta, Ljubela,
No v Reko svojó.

Ko cerkve vozovi
V prah kremen drobé,
Gibati hribovi
Prot meni se zdé.

On ladjo terpéti
Nam Savo uóli;
Od glada umréti
Čas Krajni minil.

Alfreda Britani,
Hval' Tita Rimljan,
Henrika Galjani,
Raj' Karla Krajan. Prof. Jaka Zupan.

*) Iz »Illyr. Blatt« letu 1830.

1) Porzina, Farezina, der nördliche Theil der Insel Cres, ital. Cherso.

2) Kerk, lat. Curicta, ital. Veglia.

3) Zonta, echt slavisch; pivo, Getränke, hier aus Wein und halber Zugabe, ital. giunta, von Wasser.

4) Kerčan, Veglianer.

5) Kraljevičansko, die Gegend von Kraljevica, Porto Re, bei Reka, Fiume.

Današnjemu listu

je dodana 5. póla „obene zgodovine“.